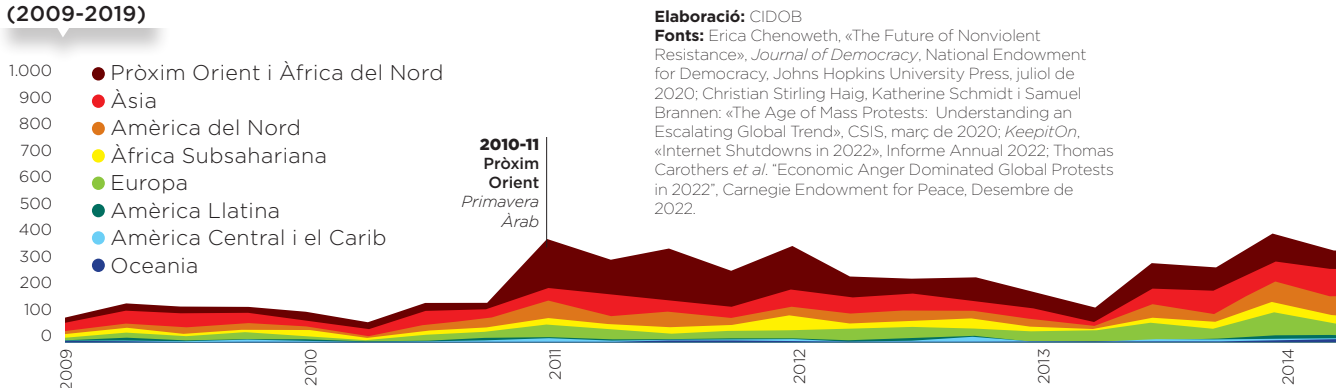

ADEU A LA DÈCADA DE LES PROTESTES? DE LA PRIMAVERA ÀRAB A LA TARDOR GLOBAL

Una de les conseqüències de la pandèmia de la COVID-19 fou l'aturada immediata d'un llarg període de protestes ciutadanes que es van donar a tot el planeta (Índia, Sudan, Hong Kong, Pakistan, Ucraïna, Líban, Xile, Mèxic...), como a conseqüència de les mesures excepcionals imposades pels governs. Amb la tornada de la normalitat, el nombre de protestes ha caigut (de les 166.000 registrades el 2021 a 147.000 el 2022), fet que ens indica un canvi de patró respecte la tendència que ha dominat la darrera dècada, i que l'antic assessor de Seguretat Nacional dels EEUU, Zbigniew Brzezinski, va definir oportunament el 2008 como el «despertar polític global». Tot això s'explica per diversos motius que s'exposen a continuació.

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE PROTESTES (2009-2019)

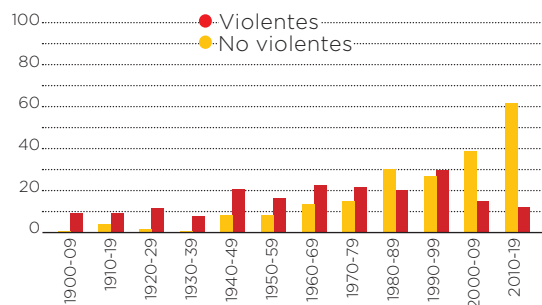
MÉS PROTESTES, MÉS MASSIVES I MÉS PACÍFIQUES

A la dècada anterior a la pandèmia (2009-2019), les protestes van augmentar de manera sostinguda (+11,5% anual) i a tot el món, especialment al **Pròxim Orient** i a **Àfrica Subsahariana**. El 2019, 114 països van experimentar protestes contra el govern, algunes amb milions de persones, com a **Hong Kong** o **Xile**. La seva tendència a ser més pacífiques es deu, como assenyala Laura Gamboa en el seu article del present Anuari, al fet que els moviments opositors democràtics obtenen millors resultats quant persegueixen estratègies institucionals moderades, que dificulten una repressió contundent.

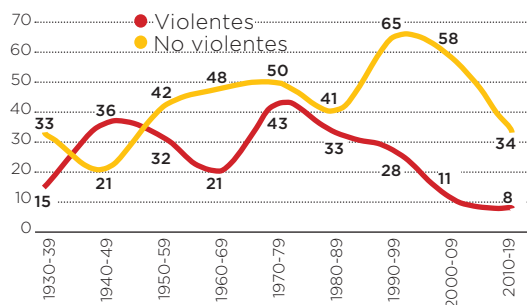
PROTESTES MENYS EFECTIVES I MÉS BREUS

Un influent estudi (Chenoweth, 2013) ha evidenciat que les manifestacions pacífiques són les més efectives, però que cada cop ho són menys. Aquest fet s'explica en bona mesura per l'impacte de les xarxes socials, que tot i el seu gran poder activador, tendeixen a inspirar moviments més espontanis, desestructuradors i no militants; a aquesta situació si afegeix, també, l'augment d'una «repressió intel·ligent» (*smart repression*) per part dels governs, que combina mètodes tradicionals (como les detencions i l'assetjament) amb d'altres de més subtils, selectius i a mitjà termini.

CÒMPUT GLOBAL DE PROTESTES MASSIVES VIOLENTES I NO VIOLENTES PER DÈCADA (1900-2019)

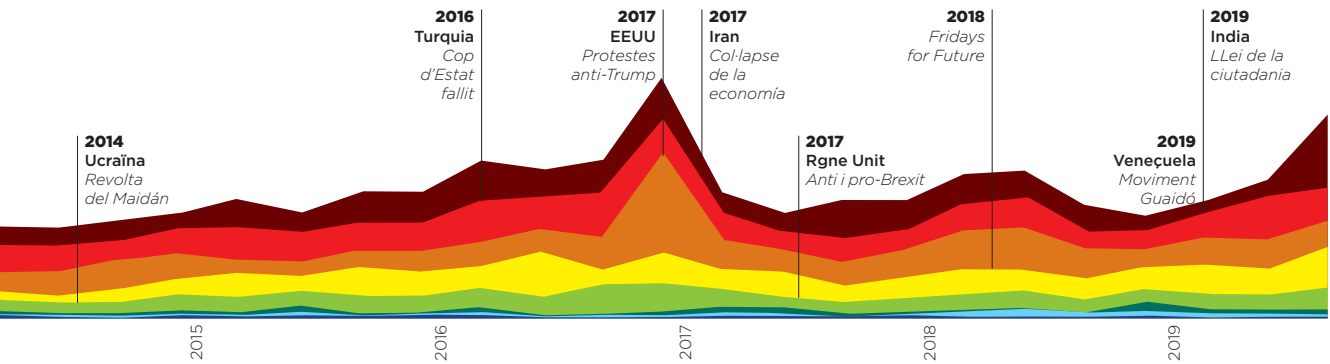
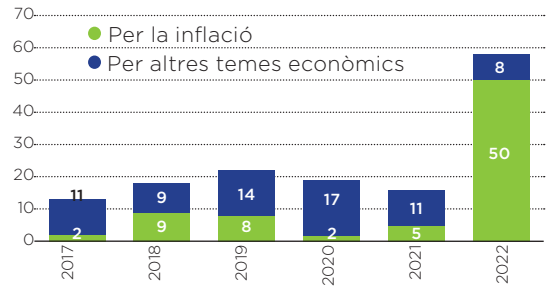
% TAXA D'ÈXIT DE LES CAMPANYES MASSIVES VIOLENTES I NO VIOLENTES PER DÈCADA

PROTESTES MÉS ECONÒMIQUES I VINCULADES AL CANVI CLIMÀTIC

El 2022, les protestes de caire econòmic es van produir principalment per la inflació, però també per la regressió en els drets socials –com les pensions a França–, la desigualtat i el mal funcionament de l'ascensor social. Segons xifres de Carnegie (2022), el 52% de las protestes el 2022 van estar motivades per l'economia. De la mateixa manera, van guanyar importància les protestes vinculades al canvi climàtic, directa e indirectament. Per exemple, el setembre de 2019 i en el marc de la vaga global pel clima, aquest tipus de mobilitzacions van implicar fins a 7,6 milions de persones.

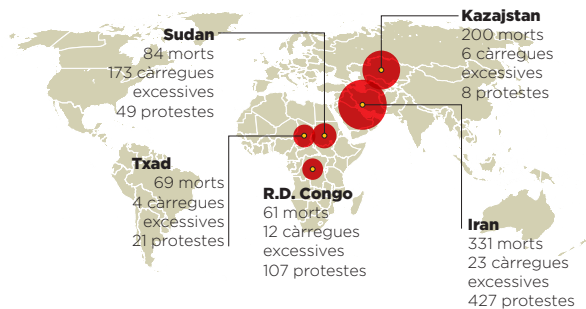
MANIFESTACIONS RELLEVANTS PER TEMES ECONÒMICS

NO TOTES LES PROTESTES VAN SER PACÍFIQUES

El 2022, va haver-hi protestes durament reprimides en llocs com **Iran**, on la mort de la jove activista Mahsa Amini va desencadenar una onada generalitzada de protestes que, fins el febrer de 2023, s'havien saldat amb més de 520 morts i desenes de milers de detencions, 4 de les quals van acabar amb l'execució del reu. A **Rússia** es van registrar protestes contra la guerra d'Ucraïna, també durament reprimides amb la intenció de tallar d'arrel qualsevol tipus de dissidència. També hi va haver-hi casos de violència molt elevada a **Kazajstan**, **Sudan**, **Txadi** i a **Perú**, ja ben entrat el 2023.

5 PROTESTES REPRIMIDES VIOLENTAMENT EL 2022

XARXES SOCIALS: DE MOTOR DE CANVI A EINA DE REPRESSIÓ

Si en la dècada precedent les xarxes socials van empoderar als manifestants, els repressors han après a utilitzar-les per fragmentar, atordir i contrarestar a l'oposició. Existeixen governs autoritaris que exporten les seves eines de repressió digital a tercers països, que mimitzen la seva legislació repressiva i l'aplicació de mesures com la suspensió temporal, total o parcial, de l'accés a Internet en un context de protestes (el 2022 hi va haver 62 talls d'Internet a 16 països). Aquest fet és cada cop més freqüent i representa l'avantsala de greus abusos contra els drets humans (48 ocasions en 14 països).

TALLS D'ACCÉS A INTERNET (NACIONALS O REGIONALS)

